।। શ્રી મહાવીરાય નમઃ।।

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૭ જુલાઈ ૨૦૨૪ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૮** **WRITER** **YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(30)

પ્ર.૧ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. સવ્વે **જીવા ખમંતુ મે મિત્તી મે સવ્વભૂએસુ** વેર

૨. અણેસણાએ **પાણ ભોયણાએ બીય ભોયણાએ હરિય ભોયણાએ પચ્છા કમ્મિયાએ** પુરે

૩. ખેલેસુ વા **સિંઘાણેસુ વા વંતેસુ વા પિત્તેસુ વા પૂએસુ વા** સોણિએસુ

૪. ઉગ્ગહં **નિસીહિ અહોકાયં કાયસંફાસં ખમણિજ્જો** ભે!

૫. સમણે **નિગ્ગંથે ફાસુએણં એસણિજ્જેણં અસણં** પાણં

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો. **(૫)**

૧. સમણધમ્મે **સાધુધર્મમાં** ૨. વિશુદ્ધનાર્થે **વિશેષ શુદ્ધિ કરવા માટે**

૩. સાવયાણં **શ્રાવકોની** ૪. પીઢ **બાજોઠ, પાટલા આદિ**

૫. માયામોસો વિવજ્જિઓ **કપટ સહિત જૂઠથી સર્વથા રહિત થયો છું**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ લખો. **(૫)**

૧. પ્રાયશ્ચિત્તની **પાયચ્છિત્ત** ૨. પોતાની સ્ત્રીથી સંતોષ રાખવો **સદાર સંતોષિએ**

૩. કોઈની સાથે **કેણઈ** ૪. નમસ્કાર કરીને **નમોક્કારેણં**

૫. ફૂલની માળા, ચંદન વગેરે વિલેપન કરવાના પ્રત્યાખ્યાન **માલાવક્ષગ વિલેવણના પચ્ચક્ખાણ**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૧૦)

૧. નગર એટલે શું? **જ્યાં કોઈપણ જાતનો કર ન લેવાતો હોય તે.**

૨. ખામણા કયા આસને બેસીને કરાય? શા માટે? **ખામણા બંને ઢીંચણ ઢાળીને કરાય, જે પંચ પરમેષ્ઠી પ્રત્યે સમર્પણનો ભાવ બતાવે છે.**

૩. સિદ્ધશિલા કેવડી છે? **સિદ્ધશીલા ૪૫ લાખ યોજનની લાંબી અને પહોળી છે.**

૪. પોરસી એટલે શું? **સૂર્યોદય પછી એક પ્રહર સુધી ચારે આહારનો ત્યાગ કરવો તે.**

૫. ભિક્ષુની પડિમા સાધુ-સાધ્વી આદરી શકે? **સાધુ આદરી શકે, સાધ્વી ન આદરી શકે.**

૬. પિંડ વિશુદ્ધિમાં શેનો સમાવેશ થાય છે? **આહાર, શય્યા, વસ્ત્ર, પાત્ર.**

૭. ૩૩ બોલમાંથી ત્રીજા બોલમાં હેય, જ્ઞેય અને ઉપાદેય કયા?

ઉપાદેય : ત્રણ ગુપ્તિ હેય : ત્રણ દંડ, ત્રણ શલ્ય, ત્રણ ગર્વ, ત્રણ વિરાધના.

૮. કેવળીને ચિંતા હોય? શા માટે? **કેવળી ચિંતા ન કરે કારણ કે મોહનીય કર્મ નથી માટે.**

૯. પ્રણિપાત એટલે શું? કોનું બીજું નામ છે? **પ્રણિપાત એટલે વિશેષ નમસ્કાર. નમોત્થુણંનું બીજું નામ છે.**

૧૦. પાંચમા શ્રમણ સૂત્રમાં શેનો અંગીકાર કરવાનો છે? **સંયમ, બ્રહ્મચર્ય, કલ્પનીય, જ્ઞાન, ક્રિયા, સમકિત સદ્બોધ, મોક્ષમાર્ગ.**

(૫૦)

પ્ર.૨ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(અ) ૨૪ દંડકના આધારે લખો. (૩૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૫)

૧. કવળ આહારમાં તિર્યંચના દંડક **૪, ત્રણ વિકલેન્દ્રિય, તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય.**

૨. નારકીમાં લેશ્યા **૩, કૃષ્ણ, નીલ, કાપોત.**

૩. મનુષ્યમાં સંજ્ઞા **૪, આહાર, ભય, મૈથુન, પરિગ્રહ, નોસંજ્ઞા બહુત્તા.**

૪. વિજય વિમાનમાં સમુદ્ઘાત **૩, વેદનીય, કષાય, મારણાંતિક.**

૫. મોક્ષે જવાવાળામાં સંઘયણ **૧, વજ્રઋષભનારાચ સંઘયણ હોય.**

(૨) મને ઓળખો. **(૫)**

૧. તેજો લેશ્યા છે પણ તેજસ સમુદ્‌ઘાત નથી. **જુગલિયા**

૨. અમે ૧૦ દંડકમાંથી આવીને ૨૨ દંડકમાં જઈએ છીએ. **અસંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય**

૩. મારો સાતમો દંડક છે. **દ્વીપ કુમાર**

૪. અમારામાં ચાર સમુદ્‌ઘાત હોય છે. **નારકી, વાયુકાય**

૫. મોક્ષમાં જવા માટે આ શરીર જોઈએ. **ઔદારિક**

(૩) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૫)**

૧. દર્શનને ...... અને ...... સાથે સંબંધ નથી. **સમકિત, મિથ્યાત્વ**

૨. માહેંદ્રની જ. સ્થિતિ .... અને ઉરપરની ઉ. સ્થિતિ ...... છે. **૨ સાગર ઝા., પૂર્વક્રોડ વર્ષ**

૩. સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય ...... ના દંડક અને જુગલિયા ...... માં જાય. **ઔદારિક, દેવ**

૪. લબ્ધિ ફોરવે ત્યારે ...... અને પાછા ઔદારિકમાં આવે ત્યારે ...... હોય. **વૈક્રિય મિશ્ર અથવા આહારક મિશ્ર, ઔદારિક મિશ્ર**

૫. મઘામાં ...... અને ...... દંડકનો આવે. **મનુષ્ય, તિર્યંચ**

(૪) વ્યાખ્યા લખો. **(૫)**

૧. લબ્ધિ ફોરવવી : **પ્રાપ્ત શક્તિને વાપરવી.**

૨. શ્રુત અજ્ઞાન : **શબ્દ દ્વારા અર્થનું અયથાર્થ જ્ઞાન.**

૩. અવગાહના : **જીવનું શરીર જેટલા આકાશ પ્રદેશને રોકે.**

૪. પ્રત્યક્ષ : **આત્માથી જાણે છે.ઈન્દ્રિય કે મનની જરૂર નથી.**

૫. ઉપયોગ : **જ્ઞાન અને દર્શનમાં આત્માની પ્રવૃત્તિ. આત્માનો સ્વભાવ.**

(૫) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. છ યોગ અને છ ઉપયોગ કયા દંડકમાં હોય? **એક પણ દંડકમાં ન હોય.**

૨. ૫ સ્થાવરમાં કેટલા જીવો ઉપજે? **ચાર સ્થાવરમાં સમયે સમયે અસંખ્યાતા અને વનસ્પતિમાં સમયે સમયે અનંતા જીવ ઉપજે.**

૩. ક્ષાયિક સમકિતી ઘોડાને કયા ઉપયોગ હોય? **મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, ચક્ષુ દર્શન, અચક્ષુ દર્શન.**

૪. દેવમાં અને નારકીમાં વેદ કયા? **દેવમાં સ્ત્રીવેદ, પુરુષવેદ અને નારકીમાં નપુંસક વેદ.**

૫. સિદ્ધમાં શરીર અનુલક્ષીને કેમ બોલ નથી? **સિદ્ધમાં શરીર નથી માટે શરીર અનુલક્ષીને બોલ નથી.**

(ઙ) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૫)

૧. છટ્ઠી નરકમાં મનુષ્ય અને તિર્યંચ બે ગતિનો આવે. **સાચું.**

૨. દેવના ઉત્તર વૈક્રિયમાં સમચતુરંસ્ર સંસ્થાન હોય. **ખોટું. દેવના ઉત્તર વૈક્રિયમાં વિવિધ સંસ્થાન હોય.**

૩. ઉડતી માખીમાં ૪ યોગ અને ૪ ઉપયોગ હોય. **ખોટું. ઉડતી માખીમાં ૨ યોગ અને ૪ ઉપયોગ હોય.**

૪. સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યને કવલ આહાર હોય છે. **ખોટું. સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યને કવલ આહાર હોતો નથી.**

૫. ૫૬ અંતરદ્વીપના જુગલિયામાં મિથ્યાદષ્ટિ હોય છે.

સાચું.

(આ) કાળનું માપ અને અવગાહનાની સમજણના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (૫)

૧. એક શતાબ્દીમાં કેટલા યુગ? ૧ યુગ એટલે કેટલા વર્ષ? **૨૦ યુગ, ૫ વર્ષ**

૨. ૧૦ ક્રોડાક્રોડ એટલે? **૧૦ કરોડ × ૧ કરોડ.**

૩. ૪ હાથ એટલે કેટલું માપ? **૧ ધનુષ્ય, ૯૬ આંગુલ, ૮ વેંત**

૪. ૮૪ લાખ પૂર્વાંગ એટલે કેટલા વર્ષ? **૭૦,૫૬૦ અબજ વર્ષ.**

૫. આત્મ આંગુલથી શું મપાય છે? **મનુષ્યકૃત પદાર્થોની લંબાઈ, પહોળાઈ અને ઊંડાઈ મપાય છે.**

(ઇ) ૩૨ અસજ્ઝાયના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૫)

૧. ધૂમિકા અને મિહિકા એટલે શું? **કાળી ધુમ્મસને ધૂમિકા અને સફેદ ધુમ્મ્મને મિહિકા કહે છે.**

૨. કાળ સંબંધી અસજ્ઝાય કેટલી? અકાળમાં શું થાય? **બાર, આવશ્યક (પ્રતિક્રમણ)**

૩. આખા દિવસમા કાલિક અને ઉત્કાલિક સૂત્રના પ્રહર કેટલા **કાલિક સૂત્રના પ્રહર ચાર, ઉત્કાલિક સૂત્રના પ્રહર આઠ.**

૪. અસજ્ઝાય કયા સૂત્રનો અધિકાર છે? **ઠાણાંગ સૂત્ર ૪/ઠાણાંગ સૂત્ર ૧૦ અને નિશીથ સૂત્ર ઉ. ૧૯.**

૫. આદ્રા અને સ્વાતિ નક્ષત્ર ક્યારે બેસે? **આદ્રા ૨૨ જૂન અને સ્વાતિ નક્ષત્ર લગભગ ૨૨ ઓક્ટોબર આસપાસ બેસે.**

(૨) જોડકા જોડો. **(૫)**

(અ)	(બ)	જવાબ
૧. ઉલ્કાપાત	૧. ૧ મુહૂર્ત	**૨. ૧ પ્રહર**
૨. નિર્ઘાત	૨. ૧ પ્રહર	**૪. ૮ પ્રહર**
૩. ખંડ ગ્રહણ	૩. ૨ પ્રહર	**૫. ૧૨ પ્રહર**
૪. સંધ્યા	૪. ૮ પ્રહર	**૧. ૧ મુહૂર્ત**
૫. ગર્જિત	૫. ૧૨ પ્રહર	**૩. ૨ પ્રહર**

(ઈ) મોક્ષમાર્ગ આરાધનાના આધારે યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. **(૫)**

૧. ધર્મને શેમાં ઘૂંટવાનો છે? (મન, **વર્તન**, ભાષા)

૨. ભવભ્રમણનું કારણ શું છે? (**અજ્ઞાનતા**, મિથ્યાત્વ, રાગ-દ્વેષ)

૩. શેના માટે તપ કરવાનું નથી? (**આજીવિકા**, ભૌતિક સુખ, નિયાણા)

૪. તુંગિયા નગરીના શ્રાવકની વાત કયા આગમમાં આવે છે? (ઉપાસકદશાંગ, પુષ્ફિયા, **ભગવતી**)

૫. આત્મગુણોનું પોષણ શેના વડે કરવાનું છે? (**સામાયિક**, ચારિત્ર, તપ)

(૧૦)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૬)**

૧. નયસારના ભવમાં કયો નિયમ હતો? **જ્યાં સુધી કોઈ વ્યક્તિને દાન ન દે કે જમાડે નહિ ત્યાં સુધી પોતે જમવા બેસતો નહિ.**

૨. ભગવાનને શીત ઉપસર્ગ કેવી રીતે આપ્યો? **કટપૂતના વ્યંતરી દેવીએ બરફ જેવો ઠંડો પવન ફૂંક્યો. બરફના પાણીની ધારા વહાવી શીત ઉપસર્ગ આપ્યો.**

૩. ભગવાનના ૧૪ પૂર્વધર સાધુ અને અનુત્તર વિમાને જવાવાળા સાધુ કેટલા?

ભગવાનના ૧૪ પૂર્વધર સાધુ ૩૦૦ અને અનુત્તર વિમાને જવાવાળા સાધુ ૭૦૦.

૪. નંદન કુમારના માતા-પિતાનું નામ લખો. **માતા-ભદ્રા, પિતા-જિતશત્રુ.**

૫. શક્રેન્દ્રનું આસન ચળ્યું એટલે શું? **આસન ચળ્યું એટલે દેહકંપન થયું.**

૬. પ્રિયમિત્ર ચક્રવર્તીએ કોની પાસે દીક્ષા લીધી? તેમનું આયુષ્ય કેટલું હતું?

પ્રિયમિત્ર ચક્રવર્તીએ પોટ્ટિલ નામના આચાર્ય પાસે દીક્ષા લીધી. તેમનું આયુષ્ય ૮૪ લાખ પૂર્વ હતું.

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? **(૪)**

૧. શું તમારી પાસે ધર્મ નથી? **કપિલ મરીચિને કહે છે.**

૨. મહાવીર નામે અંતિમ તીર્થંકર થશે. **ઋષભદેવ ભગવાન ભરત ચક્રવર્તીને કહે છે.**

૩. સંગીત બંધ કરી દેજો. **ત્રિપૃષ્ઠ વાસુદેવ ગાયકોને કહે છે.**

૪. આ સંસારીઓ કેવા સ્વાર્થી છે? **વિશ્વભૂતિ મનમાં વિચારે છે.**

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. સોઽહં **તથાપિ તવ ભક્તિવશાન્મુનીશ! કર્તું સ્તવં વિગત શક્તિરપિ પ્રવૃત્તઃ ।**

પ્રીત્યાઽત્મ વીર્યમવિચાર્ય મૃગો મૃગેન્દ્રં, નાઽભ્યેતિ કિં નિજશિોઃ પરિપાલનાર્થમ્ ॥

૨. ભિન્નેભ **કુમ્ભગલદુજ્જવલ શોણિતક્ત, મુક્તાફલ પ્રકરભૂષિત ભૂમિભાગઃ ।**

બદ્ધક્રમઃ ક્રમગતં હરિણાધિપોઽપિ, નાક્રામતિ ક્રમયુગાચલ સંશ્રિતં તે ॥

૩. ગમ્ભીર **તાર રવપૂરિત દિગ્વિભાગ, સ્ત્રૈલોક્ય શુભ સંગમ ભુતિદક્ષઃ ।**

સદ્ધર્મરાજ જયઘોષણ ઘોષકઃ સન્, ખે દુંદુભિર્ધ્વનતિ તે યશસઃ પ્રવાદી ॥

૪. સિંહાસને **મણિમયૂખ શિખાવિચિત્રે, વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કનકાવદાતમ્ ।**

બિંબં વિયદ્ વિલસદંશુલતા વિતાનં, તુંગોદયાદ્રિશિરસીવ સહસ્ત્ર રશ્મેઃ ॥

૫. દષ્ટ્વા **ભવન્તમનિમેષ વિલોકનીયં, નાન્યત્ર તોષમુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુઃ ।**

પીત્વા પયઃ શશિકર દ્યુતિદુગ્ધ સિન્ધોઃ, ક્ષારં જલં જલનિધેરસિંતુ ક ઈચ્છેત્ ॥

જય – જિનેન્દ્ર

- **PLEASE CONATADØCT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.**
- **NEXT CLASS STARTS AUGUST 6TH/7TH MONDAY AND TUESDAY**
- **TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914**
- **FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION**